

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

кафедра слов'янської філології

*Затверджено на засіданні Вченої ради
Інституту філології
протокол № 9 від 23 квітня 2012 р.*

ПРОГРАМА

**вступного іспиту до аспірантури
зі спеціальності 10.01.03 Література слов'янських народів**

Київ - 2012

ХОРВАТСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Перші пам'ятки хорватської писемності. Давня хорватська література на тлі розвитку хорватської державності та культури. Загальнослов'янський контекст давньої хорватської літератури. Жанрова система середньовічної хорватської літератури. Мова давньої хорватської літератури.

Гуманізм у хорватській літературі

Дубровницько-далматинська література ХУ-ХУІІ ст. Вплив ідей Відродження та італійської літератури. Марко Марулич та його значення для хорватської літератури. Петраркістська поезія в Хорватії. Творчість першого покоління хорватських петраркістів. Хварське і Задарське літературне коло. Поезія Д. Држича та Ш. Менчетича.

Творчість П. Хекторовича. П. Зоранич та його "Planine".

Європейський контекст творчості М. Држича.

І. Гундулич та його місце в історії хорватської літератури.

Бароко у Дубровнику та Далмації. Життя та діяльність Ю. Крижанича.

Реформація та контрреформація в Хорватії, її вплив на розвиток хорватської літератури.

Хорватська література ХУІІІ ст. Ідеї національного визволення та єдності слов'ян у хорватів та їхня еволюція. Просвітництво у хорватів.

Іліризм. Загальна характеристика. Етапи розвитку. Л. Гай, його літературна та суспільно-політична діяльність. Національне відродження у хорватів. Програмні тексти хорватського відродження. Творчість Станко Врза та Петра Прерадовича. Іван Манжуранич та його "Смерть Смаїл-агеЧенгича".

Хорватська література періоду переходу від романтизму до реалізму. Творчість А. Шеноа та її значення для хорватської літератури

Реалізм у хорватів. Хорватська проза періоду реалізму. Анте Ковачич та його роман "У регістратурі". Творчість Ксавера Шандора Джалського та Венцеслава Новака. Творчість Е. Кумічича. Е.Кумічич і натуралізм.

Хорватська поезія періоду реалізму (А.Харамбашич, С.С.Краньчевич).

Українсько-хорватські літературні взаємини доби реалізму.

Українсько-хорватські літературні взаємини 80 – 90-х рр. ХІХ ст.

Своєрідність політичної, культурної ситуації в Хорватії др. пол. ХІХ ст.-поч. ХХст.

Періодизація хорватського модерну. Специфіка модерністських течій в Хорватії на зламі ХІХ і ХХ століть. Поетична і прозова творчість А.Г.Матоша

Діалектика національного і універсального у творчості Дінка Шімуновича. Творчість Я.П.Камова. Хорватська поезія на рубежі століть (В.Відрич, Д.Дом'янич, Ф.Галович, М.Бегович). Хорватська драматургія епохи модерну (Й.Косор, І.Войнович).

Хорватська література між двома світовими війнами. Загальна характеристика. Антивоєнна творчість М.Крлежі (поезія, цикл оповідань "Хорватський Бог Марс"). Драматургія М. Крлежі. М.Крлежа як романіст. Літературно-критичні та ідейні погляди М. Крлежі. "Соціальна" література.

Розмаїття методів та стилів хорватської поезії 20 – 30-х рр. ХХ ст. Творчість Тіна Уєвича. Особливості лірики 20-х років (елементи символізму, експресіонізму). Багатогранність поетичної творчості Т.Уєвича. Антун Бранко Шіміч. Програмні статті. Збірник віршів "Перетворення" та "Вибрані поезії". Філософська та ідейно естетична основа експресіонізму.

Ульдеріко Донадіні. Літературна діяльність під час Першої світової. Повоєнна прозова та драматургічна творчість письменника.

Повоєнна хорватська література. Література НОБ. Генерація „круговашів” і „разлоговців” у хорватській літературі другої половини ХХ століття. „Хорватська весна”. Творчість А. Шоляна, Р.Маринковича, С.Новака, В.Десніци. Постмодернізм у хорватській літературі. Творчість покоління хорватських «фантастів». Творчість Дубравки Угрешич. Хорватська література 21 ст.

Література:

1. Українська література у загальнослов'янському та світовому контексті, тт. I – V. – К., 1983;
2. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. – Львів, 1982;
3. Українська літературна енциклопедія, тт. 1 – 3. – К., 1995;
4. Історія західних і південних слов'ян. – К., 2001;
5. История всемирной литературы в 9-ти тт. – М., 1985;
6. История Югославии в 2-х тт. – М., 1972;
7. Зарубежные славянские литературы. XX век. – М., 1970;
8. Литература славянских и балканских народов конца XIX – начала XX вв. – М., 1976;
9. Л.Н.Пушкарев. Юрий Крижанич. Очерк жизни и творчества.. Москва, 1984.
10. В.К.Зайцев. Между Львом и Драконом. Москва, 1969.

11. П. Рудяков. Українсько-хорватські літературні взаємини в 19-20 ст. Київ, 1987.
12. Korać S. Hrvatski roman između dva rata. Zagreb, 1968.
13. Vučetić Š. Hrvatska književnost 1914 – 1941. Zagreb, 1960.
14. Barac A. Jugoslovenska književnost. – Zagreb, 1975;
15. Šicel M. Pregled novije hrvatske književnosti. – Zagreb, 1966;
16. Jelčić D. Povijest hrvatske književnosti. – Zagreb, 1997;
17. Mirošević F., Šanjek F. Pregled povijesti hrvatskoga naroda (od 6. st. do naših dana). – Zagreb, 1995;
18. Frangeš I. Suvremenost baštine. – Zagreb, 1992;
19. Šicel M. Pregled novije hrvatske književnosti. – Zagreb, 1979;
20. Nemeš, Krešimir: Povijest hrvatskog romana I-III. Zagreb, 1998.
21. Brešić V. Novija hrvatska književnost. – Zagreb, 1994;
22. Nemeš K. Tragom tradicije. – Zagreb, 1995;
23. S.P. Novak. Povijest hrvatske književnosti. Zagreb, 2003.
24. Solar M. Vježbe tumačenja. – Zagreb, 1997.
25. Frangeš I. Povijest hrvatske književnosti. Zagreb, 1983.
26. V. Pavletić. Kritički medaljoni. Panorma hrvatskih pisaca i djela. Zagreb, 1996.

Орієнтовні зразки питань:

1. Давня хорватська література. Історичні обставини розвитку. Загальна характеристика. Загальнослов'янський контекст.
2. Поезія хорватського романтизму. Вираження ідей іліризму у творчості хорватських поетів-романтиків.
3. Творчість М. Држіча, в контексті дубровницько-далматинського відродження.
4. Хорватська поезія в період між двома світовими війнами (Т. Уєвич).
5. Хорватська барокова література: тематика, жанрові та стильові особливості.
6. Особливості розвитку хорватської літератури наприкінці 19 - початку 20 ст. Хорватський модернізм. ("Поворот до Європи").
7. Хорватська література 2 пол. 19 ст. Історичні обставини розвитку. Перехід від романтизму до реалізму.
8. Творчість А. Матоша у контексті хорватського модернізму.
9. Життя і діяльність Ю. Крижанча. Слов'янська ідея у Ю. Крижанча. Ю. Крижанча і Україна.
10. Хорватська проза в епоху реалізму (Е. Кумічич, А. Ковачич, В. Новак).
11. Хорватська поезія в епоху реалізму (А. Харамбашич, С. С. Кранчевич).

12. "Соціальна література": загальна характеристика.
13. Особливості розвитку хорватської літератури у 18 ст.
14. Творчість А.Шеноа. Теоретичне обґрунтування А.Шеноа переходу літератури від романтизму до реалізму.
15. Поетична творчість П.Прерадовича, С.Враза, І.Мажуранича.
16. Хорватська проза в період між двома світовими війнами (на прикладі творчості М.Крлежі).
17. "Осман" І.Гундулича: історичне підґрунтя, ідея твору, композиція, сюжетні лінії, система образів.
18. Йосип Косор як найвизначніший драматург хорватського модерну
19. Творчість І.Войновича: поезія, драматургія. „Дубровницька трилогія”.
20. Тематичні і стилістичні характеристики новелістики А.Г.Матоша
21. Творчість Янка Лесковара. Образ головного героя у повістях "Misao na vječnost" і "Propali dvori”.
22. Творчість Тіна Уєвича. Особливості лірики 20-х років
23. Проза та драматургія Ульдеріка Донадіні.
24. Особливості розвитку хорватської літератури після Другої світової війни.
25. Творчість „разлоговців” і „круговашів”. Загальна характеристика.
26. Творчість П.Шегедина.
27. „Kratki izlet” А.Шоляна.
28. Проза і драматургія Р.Маринковича.

ЧЕСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Розповсюдження християнства на чеських і моравських землях. Жанрова структура давнього чеського письменства.

"Хроніка чеська" Козьми Празького, її особливе місце в давній чеській літературі.

Створення пам'яток церковної літератури на чеській мові, духовна лірика та епіка. Запозичені сюжети світської епіки.

"Александреїда" – чеський варіант середньовічного лицарського роману.

Віршовані хроніки "Хроніка т.зв. Даліміла" та "Збрацлавська хроніка" Петра Жітавського.

Підйом і демократизація культурного життя в Чехії в XIV ст., збагачення чеської літератури взірцями нових середньовічних жанрів.

Літературно-дидактичні та філософські праці Томаша Штітного, його боротьба за утвердження чеської мови в літературі.

Ян Гус – чільний представник чеської Реформації. Література епохи гуситських воєн.

Творчість чеського мислителя Петра Хельчицького. Ідейний зміст та морально-етичні проблеми його творів.

Проблема гуманізму в чеській літературі. Повчальна та наукова література. Історична хроніка Вацлава Гайка з Лібочан. Переклади та народні книги епохи гуманізму.

Творча та видавнича спадщина Даніеля Адама з Велеславіна, його просвітительська робота.

Релігійно-просвітительська організація "Община чеських братів".

Наукова та освітянська діяльність Яна Благослава.

Діяльність видатного чеського педагога-гуманіста, вченого, літератора Яна Амоса Коменського.

Стиль бароко в літературі та мистецтві. Боротьба чеських патріотів за розвиток мови й літератури.

Чеське національне відродження кінця XVIII – початку XIX ст.

Видатний представник чеського Просвітительства Йозеф Добровський, його внесок у справу відродження чеської мови, літератури, науки й культури.

Дослідження в галузі мовознавства та літературознавства Йозефа Юнгмана, його оригінальні поетичні твори, переклади.

Літературні й наукові праці Павла Йозефа Шафарика та Франтішка Палацького, значення їхньої будительської, культурної, літературної та наукової діяльності для відродження духовного життя чеського народу.

Основні риси чеського романтизму, його національна своєрідність.

Основні ідеї та своєрідність побудови поеми Яна Колара "Дочка Славії". Коларівська концепція слов'янської взаємності.

Рукопис Краловедворський та Зеленогорський Вацлава Ганки та Йозефа Лінди.

Громадська, літературна, перекладацька та наукова діяльність Франтішка Ладіслава Челаковського.

"Букет" Карла Яроміра Ербена і чеська народна поезія. Розвиток жанру балади в чеській поезії.

Творчість Карла Гінка Махи – нова стильова течія в чеському романтизмі.

Поєднання "романтичного" й "реалістичного" начал у перехідний період розвитку літературного процесу в Чехії.

Журналістична та літературна діяльність Йозефа Каєтана Тила.

Проза і публіцистика Божени Немцовой, відгомін слов'янського фольклору в її творчості.

Сатирична поезія Карла Гавлічка Боровського. Проблематика публіцистики.

Альманах "Май" і його значення для організації літературного життя в Чехії у другій половині XIX ст.

Ян Неруда, його літературна діяльність, літературно-критичні та публіцистичні твори.

Творчість Вітєслава Галека, його ліричні збірки, патріотична лірика, проза, літературно-критичні статті.

Чеська проза 60 – 80-х рр. "Мала" проза, соціальний та історичний роман: проблематика, традиційні й новаторські риси.

Суспільно-громадський та літературний розвиток Чехії у 80 – 900-х рр. Літературні погляди "рухівців" та "лумірівців".

Жанрове багатство, особливості, широта проблематики творів Сватоплука Чеха.

Патріотична лірика Йозефа Вацлава Сладка. Сладек – журналіст і перекладач.

Поетична епопея Ярослава Врхліцького, її проблематика, жанрові особливості.

Становлення та розвиток реалізму в чеській літературі.

Концепція чеської історії в романах Алоїса Їрасека.

Різноманіття естетичних та літературних течій та напрямків в Чехії на початку ХХ ст.

Поетика та проблематика поетичних збірок Йозефа Скатопулка Махара.

Риси імпресіонізму та символізму в творчості Антоніна Сови, ліричність і мелодійність його поетичної мови.

Естетика поетичних збірок Отокара Бржезіни, філософська та релігійна спрямованість.

Коло письменників навколо альманаху *Moderní revue*, естетика символізму та декадансу. Поезія К.Главачека, Ї. Карасека зі Львовіц.

Генерація "бунтарів" та її місце в суспільному й літературному процесі Чехії на початку ХХ ст.

Поетична мова Станіслава Костки Ноймана, літературно-критичні праці, різноманіття стильових напрямків.

Віддзеркалення людських переживань, настроїв, мрій в поезії Карла Томана.

Романтичне забарвлення поезій Віктора Дика. Мотиви патріотизму.

Анархобунтарський характер збірок Франтішка Геллнера.

Творчість Франі Шрамка, тема кохання, молодості.

Основні теми збірки Петра Безруча "Сілезькі пісні".

Розвиток чеського літературного процесу у міжвоєнні десятиліття. Проблематика чеської поезії 20 – 30-х рр. ХХ ст.

Різноманіття стильових течій, пошуки досконалості та віртуозності в поезії Вітезслава Незвала.

Творча індивідуальність Ярослава Сейферта.

Основні тенденції розвитку прози між двома світовими війнами.

Гумористична проза Ярослава Гашека, зв'язок з чеським національним фольклором.

Проза і драма Карела Чапека, її специфіка, художні особливості, проблематика.

Українська тематика в творчості Івана Ольбрахта.

Проблематика й поетика прози Владіслава Ванчури.

Чеський театр 20 – 30-х рр. ХХ ст.
Чеська література часів Другої світової війни.
Працька весна” 60-х рр. ХХ ст. – культурний і літературний ренесанс.
Творче покоління «шістдесятників». Основні тенденції чеського літературного та культурного розвитку 60-х рр. ХХ ст.
Поетика чеського театру абсурду та драма Вацлава Гавела.
Творчі пошуки Богуміла Грабала.
Теорія та практика роману в творчості Мілана Кундери.
Автобіографічність прози Йозефа Шкворецького.
Чеський історичний роман 60-х рр. ХХ ст.
Проза на тему Другої світової війни.
Чеський соціальний роман 60-х рр. ХХ ст.
Поетичні школи, програми, угруповання 50-60-х років ХХ ст.
Чеська література періоду «нормалізації» 70-х – 80-х років.
Вірші Вілема Завади, Владіміра Голана, Ярослава Сейферта як найкращі зразки поезії тієї доби. Поява самвидавничої літератури як реакція на цензурні заборони. Видавнича діяльність Л. Вацуліка, роман у формі щоденника *Český snář* – картина чеського суспільства 70-80-х рр., портрети представників творчої інтелігенції.
Автобіографічність прози Івана Кліми: зб. *Má veselá jitra*, *Moje první lásky*, *Láska a smetí*.
Чеська література на еміграції, видання за кордоном заборонених у Чехії авторів. Видавництво *Sixty-Eight Publishers* у Торонто, едиції *Rozmlouvy* в Лондоні, *Index* в Кьольні, *Konfrontace* в Цюриху, *Poezie mimo domov* в Мюнхені та ін. Екзилкові часописи *Svědectví* за редакцією Павла Тігріда та *Listy* за редакцією Їржи Пелікана.
Основні тенденції розвитку чеської поезії та прози після „оксамитової революції“ 1989 року. Творчість Міхала Вівега, поєднання постмодерної поетики з традиціями класичної епічної прози. Експериментальна проза Їржи Кратохвіла та Яхима Топола. Імажиністські твори Міхала Айваза: роман *Druhé město*. Дослідження роману як літературного жанру в працях Даніели Годрової, художня творчість письменниці – трилогія *Trýznivé město*. „Чеський бестселлер“ 90-х років: книги Петра Шабаха, Владіміра Мацури, Барбори Несватбової, Мартіна Незвала та ін. Готичний та «екологічний» роман Мілоша Урбана: твори *Sedmkostelí*, *Poslední tečka za Rukopisy*, *Hastrman*, *Lord Mord* тощо.

Література:

1. Кузнецова Р.Р. История чешской литературы. - М., 1987.
2. Очерки истории чешской литературы XIX – XX вв. - М., 1963.
3. Історія західних і південних слов'ян. Курс лекцій. – К., 2001.
4. Палій О.П. чеська проза 60-х років XX століття. – К: освіта України, 2008.
5. Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження. – Львів, 1993.
6. Balajka B. Přehledné dějiny literatury I, II, III - Praha, 1999.
7. Bendl S. Maturita z českého jazyka. - Praha, 1999.
8. Blahynka M. Čeští spisovatelé 20. století. Slovníková příručka. – Praha: Československý spisovatel, 1985.
9. Hrabak J., Jeřábek D., Tichá Z. Průvodce po dějinách české literatury. – Praha: Panorama, 1984.
10. Hrabak J. Starší česká literatura. Úvod do studia. – Praha: SPN, 1979.
11. Tichá Z. Cesta starší české literatury.- Praha: Panorama, 1984.
12. Galík J., Machala L. Panorama české literatury (literární dějiny od počátků do současnosti). – Praha: Rubico, 1994.
13. Vodička F. a kol. Svět literatury I-II. – Praha: SPN, 1992.
14. Kralík O. Labyrint divných dějin českých. – Praha, 1970.
15. Мěšťан Antonín. Česká literatura 1785 – 1985. - Київський славістичний університет, 2002.
16. Panorama české literatury /Literární dějiny od počátků do současnosti/ red. Lubomír Machala, Eduard Petřů. - Praha, 1994.
17. Št'astný R. Čeští spisovatelé deseti století. - Praha, 1974.
18. Dějiny země koruny české I=II. - Praha, 1997.
19. Slovník českých spisovatelů. – Praha: Libri, 2000.
20. Vavříny literatury. - Praha: Národní knihovna, 1990
21. Čeští spisovatelé 19. a počátku 20. století /slovníková příručka/. - Praha: Československý spisovatel, 1982.
22. Červenka M., Macura V., Med J., Pešat Z. Slovník básnických knih. – Praha: Československý spisovatel, 1990.
23. Slovník literárních směrů a skupin. – Praha: Panorama, 1983
24. Slovník literární teorie. – Praha: Československý spisovatel, 1984.
25. Svoboda J. Z obzoru tvorby. Kapitoly z české literatury. – Ostrava, 1998.
26. Ržounek V. Nástin povalečné české literatury 1945-1980. – Praha, 1984.

Орієнтовні зразки питань:

1. Давня чеська література у загальнослов'янському контексті: джерела, система жанрів, особливості становлення і розвитку.
2. Громадсько-політична та релігійна спрямованість гуситської літератури. Ян Гус – чільний представник чеської реформації.

3. Особливості чеського бароко. Творчість Яна Амоса Коменського.
4. Національне відродження у Чехії (кін. XVIII – поч. XIX ст). Наукова та літературна діяльність «будителів».
5. Основні віхи розвитку романтизму в чеській літературі.
6. Творчість К.Г.Махи в контексті чеського та європейського романтизму.
7. Жанр балади в поезії К.Я.Ербена.
8. Проза та драматургія Й.К.Тила.
9. Значення творчості Я.Неруди., коло письменників навколо альманаху «Май».
10. Літературні погляди "рухівців". Проблематика творів С.Чеха.
11. Художня програма "лумірівців". Жанрове багатство творчості Я.Врхліцького.
12. Становлення та розвиток реалізму в чеській літературі, його специфічні риси.
13. Модернізм на чеському ґрунті. Представники угруповання *Česká moderna*
14. Коло письменників навколо альманаху *Moderní revue*, естетика символізму та декадансу.
15. Угруповання письменників початку XX ст., естетична розмаїтість творчості.
16. Авангардні течії у чеській поезії та творчість Вітезслава Незвала.
17. Самобутність творчої індивідуальності Ярослава Сейферта.
18. Сатира Ярослава Гашека: національний внесок у скарбницю загальнолюдського досвіду.
19. Естетична й етична концепція світу та людського буття в творчості Карела Чапека.
20. Українська тематика в прозі І.Ольбрахта.
21. Естетика модернізму та романістика В.Ванчури.
22. „Празька весна” 60-х рр. XX ст. – культурний і літературний ренесанс.
23. Основні тенденції чеського літературного та культурного розвитку 60-х рр. XX ст.
24. Поетика чеського театру абсурду та драма Вацлава Гавела.
25. Творчі пошуки Богуміла Грабала.
26. Теорія та практика роману в творчості Мілана Кундери.
27. Автобіографічність прози Йозефа Шкворецького.
28. Чеський історичний роман 60-х рр. XX ст.
29. Проза на тему Другої світової війни.
30. Чеський соціальний роман 60-х рр. XX ст.
31. Поетичні школи, програми, угруповання 50-60-х років XX ст.

БОЛГАРСЬКА ЛИТЕРАТУРА

Обхват и характер на старобългарската литература – обща характеристика. Периодизация и жанрова система. Общославянско и европейско значения. Живот и дело на Кирил и Методий – извори за живота им; създаване на старобългарската азбука; творчество. Разцвет на българската литература през 9-10 век: предпоставки (приемане на християнството, пристигане на учениците на Кирил и Методий в България); книжовни центрове и представители. Българската литература през епохата на Второто българско царство (13-14 век) – Търновска книжовна школа: представители, постижения.

Своеобразие на българското литературно възраждане – теорията на Г. Гачев за „ускореното развитие на културата“; периодизация. Делото на Паисий Хилендарски – „История славяноболгарская“: проблеми, поетика. Новобългарска поезия: творчеството на Н. Геров (поемата „Стоян и Рада“). Творчеството на П. Р. Славейков в развитието на българската литература. Начало и развой на възрожденската драматургия – творчеството на Д. П. Войников. Българската литература през 70-те години на 19 век. Л. Каравелов като творец и журналист – повестта „Българи от старо време“. Поезията на Хр. Ботев – теми и мотиви, образна система, поетика; традиция и новаторство.

Общи тенденции в развитието на литературния живот след Освобождението (80-90-години на 19 век) – промяна в социокултурната ситуация, създаване на първите национални образователни институции; особености на литературния живот – първи литературни издания, жанрово-тематични трансформации. Основни представители. Ив. Вазов като класик на българската литература – поезия, проза. Ал. Константинов и неговата книга „Бай Ганьо“ – социокултурни и литературни проблеми, поетика, типология на героя. Българската литература от първото десетилетие на 20 в. – основни тенденции и представители. Кръгът „Мисъл“ и борбата за „европеизиране“ на българската литература. Поезията на П. П. Славейков. Елин Пелин – творческо развитие, основни теми в разказите; проблемно своеобразие на повестта „Гераците“. Поезията на П. Яворов – периоди в творческото развитие; програмност на стихосбирката „Безсъници“ – екзистенциално-метафизична проблемност; любовна лирика. Българският символизъм – национална специфика, литературни манифести, издания, поетика, основни представители. Лириката на Димчо Дебелянов – основни теми; поетика.

Литературният живот през 20-те години – общи тенденции, литературни направления, тематични трансформации. Поезията на Христо Смирненски – проблемност, герои, поетика. Българският авангардизъм на 20-те години на XX век – условия за появата му, представители, място и значение за развитие на българския модернизъм. Българският

експресионизъм – обща характеристика. Гео Милев – значение на естетическите му възгледи за развитието на българския модернизъм; поемата „Септември” – проблеми поетика. Септемврийска литература – обща характеристика, представители. Белетристично творчество на Й. Йовков – теми, проблеми, герои; сборникът „Старопланински легенди”. Нови тенденции в поезията след войните. Философската лирика на Ат. Далчев. Поезията на Елисавета Багряна от 20-30-те години.

БИБЛИОГРАФИЯ:

1. Стара българска литература. Т. I. Апокрифи. С., 1981; Т. II. Ораторска проза. С., 1982; Т. III. Исторически съчинения. С., 1983; Т. IV. Житиеписни творби. С., 1986; Т. V. Естествознание. С., 1992.
2. Динеков, П., К. Куев, Д. Петканова. Христоматия по старобългарска литература. С., 1961; 2 изд. 1967; 3 изд. 1974; 4 изд. 1979.
3. Търновска книжовна школа. Антология (съставителство Г. Данчев и Невяна Дончева-Панайотова). С., 1996.
4. Бешевлиев, В. Първобългарски надписи. С., 1979.
5. Иванов, Й. Богомилски книги и легенди. С., 1925; 2 изд. 1970.
6. Климент Охридски. Събрани съчинения. Т. I-III. С., 1970-1977. (под ред. на Хр. Кодов, Ив. Дуйчев, Б. Ангелов).
7. Динеков, П. Стара българска литература. В два тома. С. 1950-1953.
8. Йоан Екзарх. Шестоднев. С., 1981; 2 изд. 2000.
9. Йоан Екзарх Български. Слова. С., 1993.
10. Патриарх Евтимий. Съчинения. С., 1990.
11. Русев, П., А. Давидов, Ив. Гълъбов, Г. Данчев. Похвално слово за Евтимий от Григорий Цамблак. С., 1971.
12. Петканова, Д. Старобългарска литература. Ч. I., С. 1986; Ч. II, С. 1987.
13. Българска възрожденска интелигенция. Енциклопедия. С. 1988.
14. Гечева, Кр. Българската култура през Възраждането. Библиография. С. 1986.
15. Енциклопедия на българската възрожденска литература. В. Търново. 1996.
16. Речник на българската литература. Т. 1-3. С. 1976-1982.
17. Николова, Ю. Записки по българска възрожденска литература. Пловдив, 2004.
18. Радев, Ив. История на българската литература през Възраждането. Велико Търново. 1997.
19. Топалов, К. Възрожденци. С. 1999.
20. Арнаудов, М. Творци на Българското възраждане. Т. 1-2. С. 1969.
21. Гачев, Г. Ускореното развитие на културата. С. 1974.
22. Генчев, Н. Българска възрожденска интелигенция. С. 1991.
23. Динеков, П. Литературни въпроси. С. 1963.
24. Динеков, П. Из историята на българската литература. С. 1969.

25. Конев, Ил. Българското възраждане и Просвещението. Т. 1-2, С. 1983, 1991.
26. Леков, Д. Литература, общество, култура. С. 1982.
27. Литература и Възраждане. Пловдив. 1994.
28. Любен Каравелов. Сборник по случай 150 години от рождението му. С. 1990.
29. Михайлов, К. П. Р. Славейков. С. 2001.
30. Петко Славейков. Нови изследвания. Велико Търново. 2003.
31. Станева, К. Гласовете на Възраждането. С. 2001.
32. Стефанов, В. История на Българския театър. Т. 1. С. 1997.
33. Таринска, Ст. Прозата на Хр. Ботев. С. 1996.
34. Унджиев, Ив. Унджиева, Цв. Христо Ботев – живот и дело. С. 1975.
35. Хаджийски, Ив. Бит и душевност на българския народ. С. 1995.
36. Холевич, Й. Проблеми на българската възрожденска култура. С. 1986.
37. Чернокожев, Н. Любен Каравелов и българското възрожденско време. С. 1995.
38. История на българската литература в четири тома С., Т. 3., 1970.
39. Авджиев, Ж. Българската литература след Освобождението. С., 1985.
40. Ганчева, Б. и Иванов. Ж. Българска литература от Освобождението до Първата световна война. Пловдив, 1989.
41. Георгиев, Н. Сто и двадесет литературни години С., 1992.
42. Гергиев, Н. Анализационни наблюдения. Шумен, 1993.
43. Зарев, П. Панорама на българската литература. С., т. 1-5, 1977.
44. Игов, Св. История на българската литература 1878-1944, С., 1990.
45. Илиев Ст. Пътищата на българските символисти. С., 1981.
46. Коларов, Р. Литературни анализи. С., 1995.
47. Ликова, Р. Проблеми на българския символизъм. С., 1985.
48. Неделчев, М. Социални стилови критически сюжети. С., 1987.
49. Освобождението 1878 и развитието на българската литература. С., 1977.
50. Панова, И. Вазов, Елин Пелин, Йовков. Майстори на разказа. 1988 (3. Изд.)
51. Българската критика за Иван Вазов. С., 1988.
52. Цанева, М. Иван Вазов в Пловдив. С., 1966.
53. Цанева, М. По страниците на “Под игото”. С., 1976.
54. Цанева, М. Иван Вазов, Поетически път. С., 1992.
55. Шишманов, Ив. Иван Вазов. Спомени и документи. С., 1976.
56. Българската критика за Алеко Константинов. С., 1970.
57. Елевтеров, Ст. Поетиката на Алеко Константинов и нашето литературно развитие. С., 1979.
58. Сарандев, Ив. Българска литература в 2 тома. Пловдив, 2005.
59. Стефанов, В. Творбата - безкраен диалог. С., 1992.
60. Сугарев, Е. Българският експресионизъм. С. 1988.
61. Съвременни прочити на класиката. Нови изследвания върху българската литература. С., 1998.
62. Тиханов, Г. Жанровото съзнание на кръга “Мисъл”. С., 1998.

63. Хаджикосев, С. Българският символизъм. С., 1979.
64. Чолаков, З. Философски проблеми в българската поезия. С. 1979.
65. Елин Пелин. Сборник по случай 100 години от рождението му. С., 1986.
66. Константинова Е. Българският разказ от вчера и днес, С. 1987.
67. Каролев, Ст. Жрецът-воин. Т. 1-3. С., 1974.
68. Пантелеева, Н. Философски мотиви в лириката ни. // Литературна мисъл, 1979, № 3.
69. Пантелеева, Н. Проблемът за смисъла на човешкия живот в поезията на 13. Пенчо Славейков. // Литературна мисъл, 1980, № 2.
70. Пантелеева, Н. Проблемът за трагичното в поезията на Пенчо Славейков. // Литературна мисъл, 1981, № 7.
71. Илиев, Ст. Противоречивият свят на Яворов. С., 1976.
72. Яворов. Раздвоеният и единният. Нови изследвания. С., 1980.
73. Сборник "120 години Пейо Яворов". С., 1998.
74. Илиев, Ст. Димчо Дебелянов. Между греха и разкаянието. С., 1985.
75. Чолаков, З. Христо Смирненски. С. 1988.
76. Българската критика за Гео Милев. С. 1971.
77. Марков, Г. Гео Милев. С., 1964.
78. Сарандев, Ив. В света на "Старопланински легенди". С. 1993.
79. Сарандев, Ив. Йордан Йовков - жизнен и творчески път. С., 1880-1937, 1999.
80. Султанов, С. Йовков и неговият свят. С. 1971.
81. Вечната и святата. Нови студии за Багряна. С., 1994.
82. Каролев, Св. Атанас Далчев. С., 1988.

СЕРБСЬКА ЛИТЕРАТУРА:

Особливості періодизації історії сербської літератури.

Початки сербської писемності. Найдавніші сербські писемні пам'ятки. Релігійний характер середньовічної літератури. Система жанрів сербської літератури Х-ХV ст.; її зв'язок із системою жанрів літератури Візантії. Житіє як основний жанр сербської середньовічної літератури. Святий Сава, "Житіє святого Сімеона". Стефан Першовінчаний, "Житіє святого Сімеона". Доментіан, "Житіє святого Сави" та інші сербські житія найдавнішого часу. Інші жанри середньовічної літератури у сербів. Монахиня Єфімія, "Похвала святому князю Лазару". Стефан Лазаревич, "Слово любові".

Святий Сава та його літературна діяльність. Культ Святого Сави у сербів, його формування й розвиток.

Перші спроби відродження літературної діяльності у сербів під турецьким пануванням. Патріарх Паїсій та його літературна діяльність.

Відновлення сербського національного літературного процесу (ХVІІІ ст.).

Йован Раїч та його літературна діяльність; зв'язок Раїча з Україною та Києвом.

Захарій Орфелін, його літературна та журналістсько-видавнича діяльність. Просвітництво у сербів. Національна своєрідність сербського просвітництва, його зв'язок з просвітництвом у Європі. Досітей Обрадович і його літературна діяльність.

Особливості сербського передромантизму.

Лукіян Мушицький та його літературна діяльність. Сіма Милутинович-Сарайлія, його літературна й суспільно-політична діяльність. Життя й творчість Милована Видаковича. Видакович – перший сербський романіст.

Романтизм у сербів. Життя й діяльність реформатора сербської мови й літератури Вука Ст. Караджича. Літературна, видавнича, перекладацька діяльність Караджича. Українські учені-славісти про Караджича. Творчість Бранка Радичевича – першого сербського поета-романтика. Загальна характеристика. Патріотична, інтимна, філософська лірика. Поезія Радичевича в контексті слов'янського та європейського романтизму.

Петар Петрович Негош, його життя й літературна діяльність. Національно-державницькі та естетичні погляди Негоша. Місце Негоша в історії сербської та чорногорської державності.

Життя й літературна діяльність Йована Стерії Поповича. Стерія Попович – романіст ("Бій на Косову") і драматург ("Светислав і Мілева", "Милош Обилич" та ін.). Попович – комедіограф.

Творчість Йована Йовановича Змая. Інтимна та патріотична лірика.

Творчість Джури Якшича. Якшич - типовий представник сербського та європейського романтизму.

Творчість Л.Костича. Інтимна, патріотична, філософська лірика Костича – тематика, проблематика, поетика.

Творчість Стевана Митрова Любиші. Загальна характеристика творчості. Любиша – єдиний сербський прозаїк періоду романтизму.

Українсько-сербські літературні зв'язки першої половини ХІХ ст. Поняття "літературні зв'язки". Основні види та форми літературних зв'язків. Романтизм у сербів та українців: спільне й національно своєрідне.

Історичні обставини розвитку сербської літератури та духовної культури в другій половині ХІХ ст.

Теоретико-літературна діяльність Марковича, спрямована на утвердження у сербів реалізму.

Реалізм у сербів: загальна характеристика.

Творчість Якова Ігњатовича. Реалістична проза Ігњатовича: романи "Вічний наречений", "Васа Решпект", "Милан Наранджич" та ін. Новелістика Ігњатовича-реаліста: тематика, проблематика, система образів-типів.

Творчість Милована Глішича. Загальна характеристика. Тема сільського життя у новелах Глішича. Гумор Глішича, його зв'язок з народним гумором.

Творчість Лази Лазаревича. Загальна характеристика. Місце Лазаревича в історії сербського реалізму.

Творчість Янка Веселіновича. Новелістика Веселіновича: тематика, проблематика, образи-типи, особливості композиції.

Творчість Стевана Сремця. Діалектика соціального та національного у творах Сремця. Романна проза Сремця: "Піп Чира та піп Спіра", "Букадін", "Зона Замфірова". Особливості реалістичного методу Сремця.

Творчість Сіме Матавуля. Новелістика Матавуля та її регіональна (далматинська, чорногорська, белградська) специфіка. Романи Матавуля "Ускок" і "Баконя фра-Брне".

Творчість Светоліка Ранковича. Романи "Гірський цар", "Сільська учителька", "Зруйновані ідеали".

Творчість В.Ілича. Інтимна та патріотична лірика Ілича. Тематика, проблематика, основні мотиви.

Українсько-сербські літературні взаємини періоду реалізму. Тарас Шевченко у сербів.

Особливості розвитку сербської літератури кінця XIX – початку XX століття. Модернізація та європеїзація сербської літератури. Тенденції "повороту до Європи". Роль "СКГ" у тогочасному літературному процесі. Критика у культурному житті Сербії (Богдан Попович, Йован Скерлич).

Національні та соціальні ідеали поезії Алекси Шантича. Сербський символізм: модернізм і "західництво" Йована Дучича та їх втілення у збірці філософської прози "Блакитні легенди", поезія індивідуалізму та песимізму М.Ракича, С.Пандуровича, В.П.Діса. "Молода Боснія". Модернізація реалістичної прози: "ліричний реалізм". Психологізм прози Б.Станковича. творчість П.Кочича. постреалістична проза: на шляху від реалізму до створення модерної прози.

Перша світова війна. Література на Крфу.

Різноманітність літературних напрямків, течій, стилів сербської міжвоєнної літератури. Жанрові особливості літератури того часу. Експресіонізм як домінуючий напрямок у літературі повоєнного часу. Творчість Мілоша Црнянського, її значення для розвитку сербської літератури. Розшарування експресіонізму: гіпнізм, зенітизм, дадаїзм. Фольклорний модернізм і неоромантизм як складові частини повоєнного модернізму. Традиційна література між двома війнами. Поезія Десанки Максимович. Творчість Іво Андрича. Надреалізм: між авангардом та соціальною заангажованістю. Оскар Давічо. Соціальна література.

Друга світова війна і сербська література. Тематика, проблематика, система образів роману Михайла Лалича "Весілля" і Бранка Чопича "Прорив". Розвиток літературного процесу у перші повоєнні роки. Література на тему НОБу. Полеміка між "реалістами" та "модерністами".

Літературний процес 50-х – 60-х років: від традиціоналізму до модерного виразу. Експансія роману. Добриця Чосич. Меша Селімович та

його роман "Дервіш і Смерть". Філософсько-екзистенційні мотиви і літературі, поезія суб'єктивного ліризму (Стеван Раїчкович). Творчість поетів покоління кінця 50-х: неосимволізм (творчість Бранка Мілковича), неоромантизм, неокласицизм, гумористична поезія.

Поезія 60-х – 70-х років: поезія "нового стилю". Проза "нового реалізму" к. 60-х – 70-х років. Сильові напрямки 70-х – 80-х рр.: проза дійсності". Нова хвиля розвитку історичного роману. Творчість Мілорада Павича ("Хазарський словник", "Кохання в Цариграді", "Внутрішня сторона вітру").

Сербська постмодерністська проза.

Розвиток драми в другій половині ХХ ст.

Розвиток літературної критики.

Питання:

1. Давня сербська література. Загальна характеристика. Історичні обставини розвитку.
2. Система жанрів давньої сербської літератури. Житіє як основний жанр.
3. Літературна діяльність Святого Сави. "Житіє Святого Сімеона".
4. Агіографічна література Доментіана та Феодосія.
5. Архієпископ Данило та його учні. «Данилів збірник».
6. Сербський фольклор. Загальна характеристика. Історичні обставини розвитку сербської культури ХУІ-ХУІІІ ст.
7. Сербська література ХУІІІ ст. Загальна характеристика.
8. Діяльність З.Орфеліна та Доситея Обрадовича.
9. Сербська література в першій половині ХІХ ст. Романтизм у сербів.
10. Діяльність В.Ст.Караджича та її значення для сербської літератури.
11. Творчість П.П.Негоша. Поема "Гірський вінець".
12. Творчість Б.Радичевича та її загальнослов"янський контекст.
13. Творчість представників другого покоління сербських романтиків (Й.Йованович-Змай, Дж.Якшич, Л.Костич).
14. Сербський романтизм у загальнослов"янському та європейському контексті.
15. Сербська література в другій половині ХІХ ст. Реалізм у сербів.
16. Проза сербського реалізму й її основні особливості.
17. М. Глішич як засновник сербського реалістичного оповідання.
18. Творчість Л. Лазаревича та Я. Веселіновича.
19. С. Матавуль і його твір "Баконя фра-Брне".
20. Модернізація сільської прози: С. Ранкович як представник психологічної лінії сербського реалізму.
21. С. Сремац. Гумористичні оповідання й роман "Піп Чира та піп Спіра".
22. Поезія доби реалізму. Творчість В.Ілича.

- 23.Сербський реалізм у загальнослов'янському й європейському контексті.
- 24.Сербська література на початку ХХ ст. Модернізм у сербів.
- 25.Творчість Й.Дучича та А.Шантича.
- 26.Сербська проза модернізму. Творчість П.Кочича, Б.Станковича.
- 27.Драматургія Б.Нушича.
- 28.Сербська література в період між двома світовими війнами. Авангардизм у сербів. "Соціальна література".
- 29.Творчість М.Црнянського 20-30-х рр. ХХ ст. Роман "Переселення".
- 30.Творчість І.Андрича 20-30-х рр. ХХ ст. Оповідання. "Розмова з Гойєю".
- 31.Творчість Д.Максимович 20-30-х рр. ХХ ст.
- 32.Романна творчість І. Андрича 40-х рр..(«Міст на Дрині», «Травницька хроніка»).
- 33.Розвиток літературного процесу у перші повоєнні роки. Література на тему НОБу. Романістика М.Лалича, Д.Чосича.
- 34.Літературний процес 50-х – 60-х років. Творчість М.Селімовича. Роман «Дервіш і смерть».
- 35.Сербська література 60-х – 70-х років. Творчість Д. Кіша (цикли оповідань «Гробниця для Бориса Давидовича», «Енциклопедія мертвих»).
- 36.Творчість Б.Пекича. Роман «Золоте руно».
- 37.«Проза дійсності». Основні художні засади. Творчість Д. Михаїловича. Роман «Коли цвіли гарбузи».
- 38.Постмодернізм у сербській літературі. Творчість М. Павича («Хазарський словник»).
- 39.Сербська література 60-80-х років у європейському літературному контексті.

Рекомендована література:

1. История литератур западных и южных славян. Москва, 2001.
2. Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті. Т.1. – Київ, 1987.
3. Рудяков П.М. История как роман. Киев, 1993.
4. Татаренко А. Поетика форми в прозі постмодернізму. Львів, 2010.
5. Д. Богдановић. Историја старе српске књижевности. Београд, 1980.
6. Р. Вучковић. Поетика хрватског и српског експресионизма. - Сарајево, 1979.
7. Р. Вучковић.Авангардна поезија. - Бања Лука, 1984.
8. Р. Вучковић. Српска авангардна проза. - Београд, 2000.
9. Ј.Деретић. Историја српске књижевности.- Београд, 1983.
10. Д.Иванић. Српски реализам. Београд, 1996.
11. Историја српске књижевностиу четири књиге. Београд, 1991.
12. Д.Живковић. Европски оквири српске књижевности. Београд.1997.

13. М.Кашанин. Српска књижевност у средњем веку. Београд, 1975.
14. С.Кораћ. Српски роман између два рата. Београд, 1982
15. А. Марино. Поетика авангарде. - Београд, 1998.
16. Модерни правци у књижевности, прир. Р. Вучковић. - Београд, 1984.
17. П.Палавестра. Историја модерне српске књижевности. - Београд, 1986.
18. Д.Витошевић. Српско песништво 1901-1914, 1-2, Београд, 1975
19. М.Радуловић. Обнова традиције. Београд, 1994.
20. Ј. Скерлић. Писци и књиге 1-6. Београд, 1964.
21. Ђ. Трифуновић. Стара књижевност. Београд, 1965.